

MĀLŌ TŪTO'ATASI O SAMOA

NŪMERA Ā'OGA

--	--	--	--	--	--	--	--	--

SU'EGA ĀOĀO TAUSAGA 10 A SĀMOA

GAGANA SĀMOA

2024

PEPA FESILI ma TALI

Taimi Fa'atūlagaina: 3 ītūla & 10 Minute

FA'ATONUGA

- E 10 minute e faitau ai ae le'i amataina ona tusi au tali.
- Tusi lau Nūmera Ā'oga (SEN) i le avanoa o lo'o i le tulimanu taumatau pito i luga o le ītūlau lenei.
- Tali uma fesili.** Tusi tali i avanoa o lo'o i totonu o lenei Pepa.
- Afai e te mana'omia nisi pepa mo tali, ona fesili lea. Tusi lau Nūmera Ā'oga (SEN) i pepa fa'aopoopo uma ma tusi manino ai ma nūmera o fesili. Fa'apipi'i uma pepa fa'aopoopo i le vāega o lo'o iai fesili na taliina.

ALAFUA MO MATA'UPU 'AO'AOINA		Ītūlau	Taimi (min)	Togi
ĀLĀFU AUTU 1	GAGANA Āfuaga o le Gagana ma Vāega o le Gagana Ituaiga Gagana ma Tusitusiga Gagana Fa'amauina, Feso'ota'iga, Alafa'asalalau ma Faitauga Fa'asāmoa	2 – 9	90	50
ĀLĀFU AUTU 2	AGANU'U Aiga, Saofa'iga ma Fa'alavelave Fa'asāmoa Taligāmālō ma Gasesega, Faiva ma Fa'atufugaga Ta'aloga ma Fa'afiafiaga, Tagata Ta'uta'ua ma Faigāmālō, Sāmoa ma Fa'afanua	10 – 17	90	50
	AOFA'IGA		180	100

Siaki lau Pepa po'o atoa itūlau mai le 2 – 18 ma e le'o iai se itulau e leai ni lomiga.

TU'U LE PEPA LENEI I LE FAISU'EGA PE'Ā MAE'A LE SU'EGA.

Ālafua Lagolago 1 & 2: Āfuaga o le Gagana ma Vāega o le Gagana

9 Togi

FA'ATONUGA: Filifili le tali sa'o o le fesili lenei ona tusi lea o le mata'itusi o le tali ua e filifilia i totonu o le tama'i pusa ua saunia mo le Fesili 1.

1. O le ā le gagana fa'avae a Sāmoa sa iai a'o le'i taunu'u mai Misionare LMS i le 1830?

- A. Gagana Tusitusi.
- E. Gagana Fa'ataga.
- I. Gagana Patupatu.
- O. Gagana Tautala.

Tomai 'Ausia 1

• **Tusi lau tali i avanoa ua saunia mo Fesili 2 i le 4.**

2. Ta'u mai ni itūaiga nauna se lua (2).

Tomai 'Ausia 2

3. Tusi mai sau fuai'upu atoa e fa'aaogā ai se **suinauna segila** ma se **suinauna pelulale**.

Tomai 'Ausia 2

4. Tusi mai ni mata'itusi leo matale se lua (2); ma ni mata'itusi leo lē matale se lua (2) o le Pi Faitau a Sāmoa.

Tomai 'Ausia 4

FA'ATONUGA: Filifili le tali aupito sa'o ona tusi lea o le mata'itusi o le tali sa'o i totonu o le tama'i pusa ua saunia mo Fesili 5 i le 8.

5. O le 'upu fa'aaloalo e ave i le tānoa faimeaai o le:

- A. Laulau.
- E. Umeke.
- I. putē.
- O. ausa'ālo .

Tomai 'Ausia 1

6. O le ā le 'upu fa'afeagai o le **amiosalia**?

- A. Tauagafau
- E. Tausa'afia
- I. Tūfanua
- O. Tātōvale

Tomai 'Ausia 1

7. O le ā tonu le fa'aupuga o lo'o i lalo e fa'atatau i le **gagana fa'afitifiti**?

- A. Ua malumaunu le fogātia.
- E. Ua muliga ni ōli a'o ni foli.
- I. Ua fai i lagi le tuligā si'a.
- O. Ua lē so'o lou titi i le asō.

Tomai 'Ausia 1

8. O le ā le fuaitau o lo'o i lalo e lē au'āiga i le **gagana fa'auigalua**?

- A. Ua mu le foaga.
- E. Ua pu le taga.
- I. Ua pe le povī.
- O. Ua lafo le rosa.

Tomai 'Ausia 1

FA'ATONUGA: Tusi iau tali i avanoa ua saunia mo Fesili 9 i le 11 o lo'o i lalo.

9. Aumai ni fa'aupuga se lua (2) e fa'atatau i le **agaga fa'afetai** ona o le loto ua malie.

Tomai 'Ausia 2

10. Fa'amatala sa'o mai le uiga faigofie o le fuaitau fa'amuāgagana lenei o lauga.

"E lele le sē ae lama e le ti'otala."

Tomai 'Ausia 2

11. Toe туsi mai e oe le fuai'upu lenei i le **gagana fa'aaloalo**.

"Sau ia i fale nei oe le faifeau."

Tomai 'Ausia 2

FA'ATONUGA:

- O le vāega lenei ua atofaina mo le tusigātala.
 - Filifili sau ulutala se tasi e tusi ai sau tala fatu.
 - Ia lelei tomai mo'omia e pei o le Folasaga e fa'aalia le manatu autū, 'anoa Manatu, sa'o ma 'oa le Gagana, atoa ai ma le Aotelega.
 - Ulutala:
 1. E sili lava le 'āiga moni.
 2. E fa'aeaina le ola tauivi.
 3. Uō uō foa.

Ulutala:

Mō le Togipepa

FESILI	12. (Folasaga)	13. (Manatu)	14. (Gagana)	15. (Aotelega)
LA'ASAGA 'AUSIA	Tomai 'Ausia 2	Tomai 'Ausia 4	Tomai 'Ausia 3	Tomai 'Ausia 3
TALI				

FA'ATONUGA:

- **Filifili le tali aupito sa'o ona tusi lea o le mata'itusi o le tali sa'o i totonu o le tama'i pusa ua saunia mo le Fesili 16.**

16. O le gagana, o le auala lea o feso'ota'iga. O manatu o lo'o i lalo e fa'amatalaina le tāua o le gagana, ae ese mai ai lē e:

- A. na te fa'aleoina lagona.
- E. puipuia measina a 'āiga.
- I. fa'atupuina le loto mata'u'a.
- O. na te fa'atinoina le tautua.

Tomai 'Ausia 1

- **Tusi lau tali i avanoa ua saunia mo Fesili 17 i le 19.**

17. Ta'u mai ni ala fa'asalalau ta'itasi o vaega nei.

- (i) Ala Fa'asalalau Fa'alenatura.

- (ii) Ala Fa'asalalau Fa'aleaganu'u.

- (iii) Ala Fa'asalalau Fa'aonapōnei.

Tomai 'Ausia 3

18. Tusi mai le **Vaeitoluga o fa'asalalauga fa'apisinisi.**

Tomai 'Ausia 3

19. Tusi mai le Faitauga Fa'asāmoa o mea nei.

(i) 8 popo _____

(ii) 5 malie _____

(iii) 30 talo mata _____

(iv) 16 ulu mata _____

Tomai 'Ausia 4

FA'ATONUGA:

- O le vāega lenei ua atofaina mo le Gagana Fa'amauina.
- Fili se Tala Pu'upu'u po'o se Tala Moni po'o se Tala Fatu se tasi na e su'esu'eina e tali ai le fesili o le vāega lenei.
- Ia tautuanā aiaiga mo'omia o le tali e aga'i tonu iai ou manatu.

Fesili:

- Ta'u mai se a'oa'oga tāua na e mauaina mai i le tala na e su'esu'eina; ma fa'amatala manino mai le māfua'aga na maua ai lea a'oa'oga e feso'ota'i aga'i i lou olaga talavou.

Igoa o le Tala: _____

Igoa o le Tusitala: _____

Mō le Togipepa

FESILI	20. (Igoa o le Tala ma le Tusitala)	21. (Manatu Autū o le tali)	22. (Fa'amatalaga ma Pine mai le tala)
LA'ASAGA 'AUSIA	Tomai 'Ausia 2	Tomai 'Ausia 2	Tomai 'Ausia 4
TALI			

Ālāfua Lagolago 1 & 2: Aiga, Saofaiga ma Fa'alavelave Fa'asamoa**13 Togi****FA'ATONUGA:**

- Fili le tali aupito sa'o ona tusi lea o le mata'itusi o le tali sa'o i totonu o le tama'i pusa ua saunia mo Fesili 23 ma le 24.

23. O ai tonu le tagata o le 'āiga e fa'asino iai le upu 'ioimata?'

- A. Taule'ale'a
E. Matai
I. Faletua
O. Tama'ita'i

Tomai 'Ausia 1

24. Fa'aiлоa mai po'o ai o Saofa'iga nei e fa'atatau iai le fa'aupuga lenei; "O le mālosi o le nu'u".

- A. Saofa'iga a Matai.
E. Saofa'iga a Aumaga.
I. Saofa'iga a Faletua ma Tausi.
O. Saofaiga a Tama'ita'i.

Tomai 'Ausia 1

FA'ATONUGA: Fa'aaogā avanoa ua tu'uina atu e tusi ai tali o Fesili 25 i le 28.25. Tusi mai se **nafa** se tasi a le saofa'iga a tama'ita'i ma fa'aiлоa mai lona uiga.

Tomai 'Ausia 2

26. Fa'amatala mai le **tautua upu** a le tamatane i le aganu'u.

Tomai 'Ausia 2

27. Aumai se fuaitau po'o se fa'aupuga e maua mai i le fa'alavelave lenei o le fa'aulufalega; ma fa'amatala mai lona uiga faigōfie.

Tomai 'Ausia 3

FA'ATONUGA.

- Fa'atumu avanoa o le palakalafa o lo'o i lalo i 'upu sa'o, ma e tasi le 'upu mo le avanoa ua sauna.

28. E māsanī ona fa'aaogā i le oti le fuaitau lenei; " O le ma'a e _____ fa'atō".

O le oti, o lona upu fa'aaloalo o le _____ . Afai la ae oti

se tamāli'i, o lona uiga ua _____; ae a oti le tulāfale, o lona uiga
ua _____.

Tomai 'Ausia 4

FA'ATONUGA:

- Fili le tali aupito sa'o ona tusi lea o le mata'itusi o le tali sa'o i totonu o le tama'i pusa ua saunia mo Fesili 29 ma le 30.**

29. O le vāega lona lua o le 'ava o le feiloa'iga o le:

- A. tufa'ava.
- E. fa'atūlima.
- I. folafola'ava.
- O. sufi 'ava.

Tomai 'Ausia 1

30. O le ā le itū'aiga 'ulu e gaosi ai le taumafa lenei o le taufolo (tāfolo)?

- A. Māopo
- E. Aveloloa
- I. Uluea
- O. Puou

Tomai 'Ausia 1

FA'ATONUGA:

- Fa'aaogā avanoa ua saunia e tusi ai au tali o Fesili 31 i le 36.**

31. Tusi mai le uiga faigōfie o le fuaitau o lo'o i lalo mai i le tiūga malie

"Ua matai'asā le tiūga."

Tomai 'Ausia 2

32. Fa'ailoa mai igoa o launiu po'o ofe fāgota e lua (2) a le tautai i le ālofaga.

Tomai 'Ausia 2

33. Tusi mai ni vāega se tolu (3) o le **fale Sāmoa**.

Tomai 'Ausia 3

34. Tusi mai ni fuaitau se tolu (3) e maua mai i so'o se **fa'atufugaga** a Sāmoa.

Tomai 'Ausia 3

35. Aumai ni **meafaigaluega** se tolu (3) e fa'aaogā e le tufuga fauva'a (tāva'a) mo le faiga o lana galuega.

Tomai 'Ausia 4

36. Fa'amatala auiliili mai le aganu'u talimālō lenei o le failaulau.

Tomai 'Ausia 4

FA'ATONUGA:

- **Fili le tali aupito sa'o ona tusi lea o le mata'itusi o le tali sa'o i totonu o le tama'i pusa ua saunia mo Fesili 37 ma le 38.**

37. O ai le tama'ita'i na fai ma atua o taua a Sāmoa anamua?

- A. Salamāsina
- E. Nafanua
- I. Levālasi So'oa'emalelagi
- O. Fofoaivao'ese

Tomai 'Ausia 1

38. O le nu'u o lo'o iai le malaeva'alele fa'avāomālō a Sāmoa o:

- A. Maota.
- E. Fagali'i.
- I. Faleolo.
- O. Āsau.

Tomai 'Ausia 1

FA'ATONUGA:

Fa'aaogā avanoa ua saunia e tusi ai tali o Fesili 39 i le 43.

39. Ta'u mai ni itū'āiga **fa'afiafiaga** se tolu (3) a le atunu'u.

Tomai 'Ausia 2

40. Tusi mai ni **alagā'upu** se lua (2) e maua mai i le talatu'u iā Taemā ma Tilafaigā.

Tomai 'Ausia 2

41. Ta'u mai vāega ma'ōti e tolu (3) o le **fa'asinomaga** o le tagata Sāmoa.

Tomai 'Ausia 3

42. Aumai **ni pinefa'amau** po'o ni **lagisoifua** ta'ilua e fai ma fa'amaoniga o talatu'u nei o lo'o i lalo.

(i) Tala iā Vaea ma Apa'ula:

Tomai 'Ausia 4

(ii) Tala iā Nafanua:

43. Fa'aihoa mai ni **itūmālō fa'aleaganu'u** se lua (2) i Savai'i, ma se lua (2) i Upolu.

Tomai 'Ausia 4

NŪMERA Ā'OGA									

SNJSC GAGANA SĀMOA

2024

(*Mō le Togipepa*)

ĀLĀFUA		TOGI	TOGI 'AUSIA	TOGI AOFA'I	SIAKI AED
ĀLĀFUA AUTU 1	GAGANA Āfuaga o le Gagana ma Vāega o le Gagana Ituaiga Gagana ma Tusitusiga Gagana Fa'amauinā, Feso'ota'iga, Alafa'asalalau ma Faitauga Fa'asāmoa	50			
ĀLĀFUA AUTU 2	AGANU'U Aiga, Saofa'iga ma Fa'alavelave Fa'asāmoa Taligāmālō ma Gasesega, Faiva ma Fa'atufugaga Ta'aloga ma Fa'afiafiaiga, Tagata Ta'uta'ua ma Faigāmālō, Sāmoa ma Fa'afanua	50			
AOFA'IGA		100			